

FK:S UPPLEVELSER I FOKUS AB

Att. Fredrik Karlsson

Askåkersplan 20

436 43 ASKIM

Vi har med glädje mottagit Er förfrågan angående **ett grupparrangemang på Bornholm i början av maj 2017** och ber att få översända följande, preliminära offert, baserad på ett deltagarantal av 15 personer;

Utresa med snabbfärja från Ystad ”dag 1” (gärna en måndag) klockan 12.30.

”Leonora Christina” är en av världens största och snabbaste katamaranfärjor med en marschfart på 38 knop och kapacitet för 360 bilar samt 1400 passagerare.

Överfarten tar 80 minuter och på fartyget finns - förutom bekväma salonger och trevliga restauranger - även en välsorterad butik med fördelaktiga priser.

Vi reserverar plats i matsalen och förbeställer *lunch till sjöss*.

Busstransfer från Rønne hamn till hotellet.

Inkvartering med tre övernattningar på **Hotell Griffen i Rønne** – ett av Bornholms ledande hotell - beläget alldeles vid havet med en formidabel utsikt över Östersjön, småbåtshamnen och den spektakulära solnedgången i väster.

Efter en kort promenad (500 m) genom de vackra korsvirkeskvarteren i köpstadsens äldre delar når man Rønnes centrum, där merparten av öns affärs- och nöjesliv finns.

Måltiderna (tvårätters middagar med kvällskaffe samt frukostbufféer) avnjuter sällskapet i hotellets läckert belägna restaurang, varifrån man har en milsvid utsikt över havet och den iögonfallande solnedgången i västerhorisonten.

*Hotell Griffen är döpt efter ett fabeldjur, som beskyddar skatter och heliga platser. Detta ges en tydlig innebörd då man njuter den sagolika panoramautsikten över Östersjön – från hotellrummen, restaurangen, konferenslokalerna, terrasserna eller det i bottenvåningen belägna **spabadet**.*

*Det är en alldeles speciell stämning på Hotell Griffen och i **"Den Bornholmske Diamant Spa"**, som är öppet tisdag-söndag, och där kan man lämpligen mjuka upp och skämma bort kroppen mellan aktiviteterna på ön.*

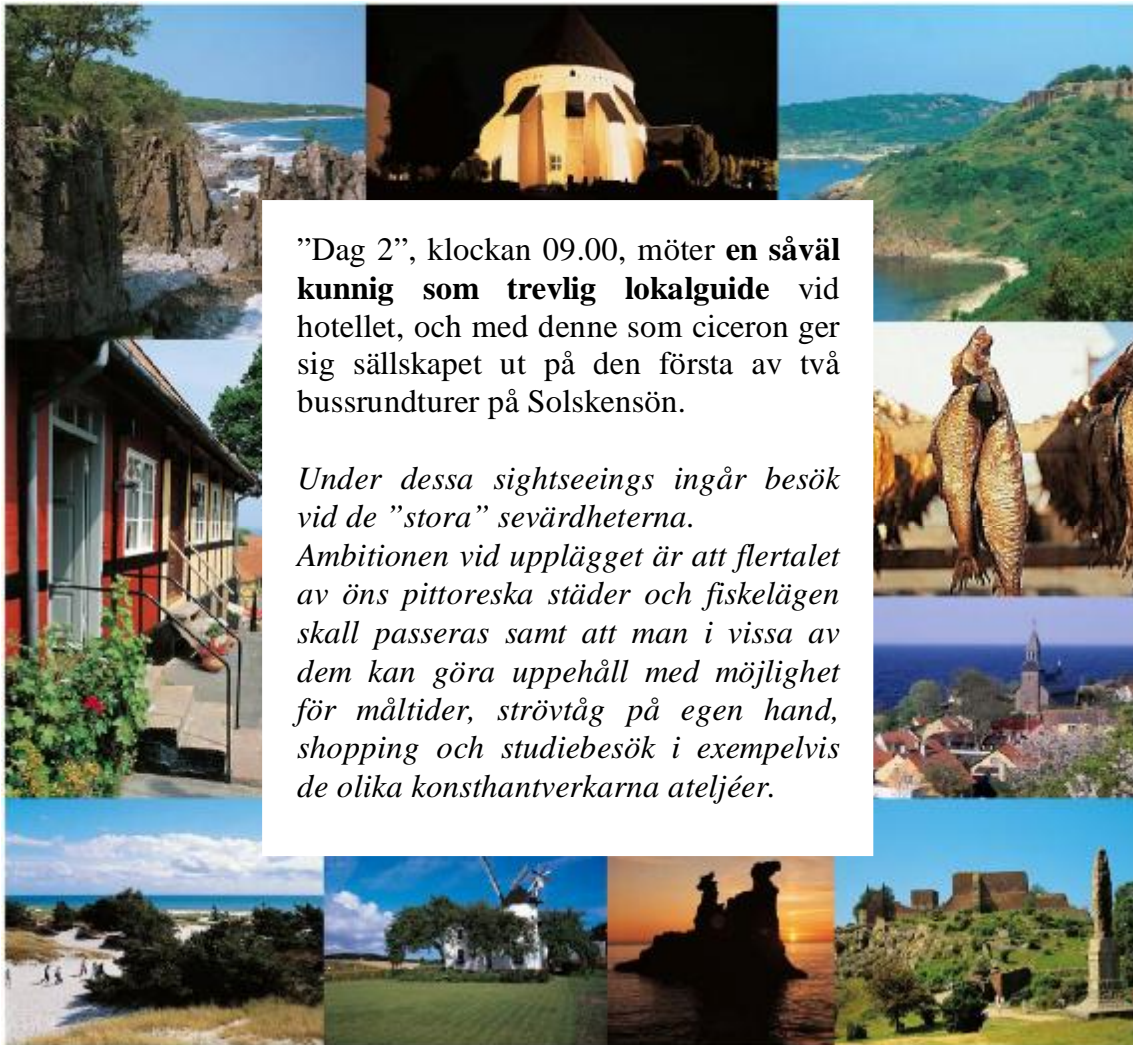
Hotellens gäster har fritt tillträde till den helt nybyggda, mycket avancerade och 700 m² stora spa-avdelningen, som är inredd med inspiration från det bornholmska landskapet. Både ens sinnen och vetgirighet stimuleras av den förstklassiga bornholmska graniten, integrerad konst och en enastående naturkänsla, vilken är skapad i samarbete med attraktionen NaturBornholm.

Kända platser i den bornholmska naturen och geologin har namngivit de olika funktionerna i wellness-området. I bastuavdelningen finns både den "Våde Ovn" och "Tørre Ovn". Biobastun är inredd som den randzon, som skär tvärs över Bornholm med en skillnad på 1,4 miljoner års geologi.

Utanför basturna finns kalla och varma bad, det kalla vattnet kommer från isfontänen "Døndalen", som är döpt efter Bornholms största vattenfall.

Turen fortsätter genom Bornholms natur till fotbaden och "Rokkestenen", som det turkiska badet är uppkallat efter. I "Blåskinsdalen" finns bl.a. behandlingsrum för massage. I den stora spa-bassängen utomhus njuter man utsikten över Östersjön, samtidigt tornar stenarna "Hellig Kvinde" och "Jomfrubjerget" upp sig på var sin sida av området.

”Dag 2”, klockan 09.00, möter en **såväl kunnig som trevlig lokalguide** vid hotellet, och med denne som ciceron ger sig sällskapet ut på den första av två bussrundturer på Solskensön.

Under dessa sightseeings ingår besök vid de ”stora” sevärigheterna.

Ambitionen vid upplägget är att flertalet av öns pittoreska städer och fiskelägen skall passeras samt att man i vissa av dem kan göra uppehåll med möjlighet för måltider, strövtåg på egen hand, shopping och studiebesök i exempelvis de olika konsthantverkarna ateljéer.

Rundturen den första dagen förläggs till öns västra och norra delar. Städer som *Hasle*, *Allinge-Sandvig* och *Gudhjem* kommer att passeras och öns största sevärighet, *Hammershus Borgruin*, ägnas särskilt intresse. En av de fyra rundkyrkorna, *Østerlars Kirke*, blir också ett av besöksmålen.

I samband med besöket på den mäktiga borgen vid öns nordvästra spets intages en lätt lunch i form av **”kaffe med 2 smørrebrød”** på Hammershus Slotscafé.

Denna sightseeing avslutas vid hotellet klockan 16.00.

Nästa dag, klockan 09.00, möter åter **vår lokalguide** vid hotellet för **en avslutande bussrundtur** – den här gången på öns centrala, östra och södra delar. Här kommer bland mycket annat städerna *Nexö* och *Svaneke* liksom det mysiga fiskeläget *Snogebæk* att ingå. Gruppen kommer även att uppleva det fantastiska dynlandskapet vid Bornholms sydspets, *Dueodde*.

I **Snogebæks Røgeri** omvandlas med hjälp av alveden ”havets silver” till ”guld”, och denna – helt nyrökta sill – samt många andra specialiteter kan avnjutas under gruppens **lunchbuffé**;

”Buffébåten” bjuder bland annat:

Marineret – krydder- og karrysild
Saltstegt sild med bløde løg, sennep og rødbeder
Røget laks
Div. røgede makrelfilet
Stegt sild i eddike
Spegesild på isblock
Røget sild
Røget sildefilet
Bornholmersalat
Kartoffelsalat
Pil selv rejer med flütes og dressing

Rundturen, ”dag 3”, avslutas vid hotellet i Rønne klockan 16.00.

För närmare kännedom om vad man kan uppleva under bussrundturerna, bifogar vi detaljerade turbeskrivningar.

Återresa med snabbfärja från Rønne, ”dag 4”, klockan 10.30 (föregången av en **busstransfer** från hotellet klockan 09.45).

Ankomsten till Ystad är beräknad till klockan 11.50.

Bruttoprisindikation för arrangemanget: 5.690 kr/person

I priset ingår:

- * **Team Bornholms boknings- och avreseservice.**
- * **Båtresa Ystad-Rönne t/r.**
- * **Lunch (en varmrätt) ombord på färjan under utresan.**
- * **Busstransfers Rönne hamn – Hotell Griffen t/r.**
- * **Tre övernattningar i dubbelrum på Hotell Griffen.**
 - * **3 x tvårätters middag med kvällskaffe**
 - * **3 x frukostbuffé** } **på hotellet.**
- * **Bussrundtur, ”dag 2” – varaktighet 7 timmar.**
- * **Lokalguide under bussrundturen ”dag 2”, totalt 7 timmar.**
- * **Kaffe med 2 ”smørrebrød” på Hammershus Slotscafé.**
- * **Entréavgift till Østerlars Kirke.**
- * **Bussrundtur, ”dag 3” – varaktighet 7 timmar.**
- * **Lokalguide under bussrundturen ”dag 3”, totalt 7 timmar.**
- * **Lunchbuffé på Snogebæk Rökeri.**
- * **EU-moms.**

Enkelrumstillägg: 440 kr/natt

Tillägg för rum med balkong och havsutsikt: 270 kr per rum och natt

Prisangivelserna är i SEK. Vår kalkyl baseras på valutasituationen 2016-07-12.

Vi reserverar oss för ändringar betingade av statliga ingripanden, extraordinära växelkursförskjutningar och/eller andra händelser som ej kan förutses eller påverkas av oss efter detta datum.

För resan gäller Svenska Resebyråföreningens ”Villkor för paketresor”.

Ystads Resebyrå/Team Bornholm AB har ställt erforderliga garantier till Kammarkollegiet.

- Senast 60 dagar före avresan emotser vi en första indikation på bokningsläget samt ett besked huruvida resan skall genomföras enligt de ursprungliga planerna.
- Annullering av hela eller delar av arrangemanget kan ske kostnadsfritt intill 45 dagar före avresan. Därefter håller vi en öppen dialog om erforderligt antal rum.
- Senast 35 dagar före avresedatum önskar vi en definitiv namnlista med rumsplacerings-önskemål.
- Arrangemanget faktureras i förväg. Likviden skall vara oss tillhanda senast 14 dagar före resan, varefter vi tillsänder Er erforderliga handlingar.

Observera att vi ännu inte har gjort några reservationer, utan avvaktar Ert ställningstagande. Skulle emellertid intresset vara sådant, att Ni bedömer sannolikheten för en definitiv bokning som stor, bör våra möjligheter att genomföra arrangemanget säkerställas genom snara (preliminär)-bokningar. Var därför snäll och ge oss en respons härom under hösten!

Med en förhoppning om att vårt erbjudande skall falla Er i smaken
hälsar vänligen

TEAM BORNHOLM AB

Sven Malmberg

NORDTUREN

Välkommen ombord på vår rundtursbuss!

Under denna sightseeing kommer vi att visa Er de norra delarna av Bornholm, där naturen är dramatiskt omväxlande med berg i dagen, vackra klippkuster och pittoreska kustsamhällen. De många minnesmärkena gör också att historisk tid överallt känns mycket "nära".

Turen inleds med en presentation av *Rønne* - Bornholms "huvudstad", där ungefär en tredjedel av öns cirka 42000 invånare bor. I den äldre delen finns en vacker korsvirkesbebyggelse från 1700-talet, men staden präglas även av de bombningar, som förstörde eller skadade praktiskt taget alla hus under slutskedet av andra världskriget.

Via *Nordskoven* och *Hasle Lystskov* går färden rakt norrut genom de områden, som har varit centrum för ler- och kolbrytningen i forna tider. Kolet hade framför allt betydelse som bränsle under kriget och den keramiska industrin med tillverkning av såväl bruks- som konstföremål har alltid spelat en stor roll.

Hasle har troligen fått sitt namn genom de hassellundar, som fanns i området i forna tider. Staden är mycket gammal. Redan 1149 kallades omgivningen "*Hasle Herred*" och driftiga skeppare och köpmän förstod tidigt vikten och nyttan av att bedriva handel med inlandsborna. Hasle var också vida berömt för sin goda potatis och sina utmärkta morötter samt - inte minst - för sitt "eldande brännvin", som utgjordes av en speciell kumminakvavit, vilken säkert hjälpte till att mynta ett gammalt känt uttryck: "Man skall akta sig för att småsupa, för småskulder samt för Haslefolk...".

Kuststräckan *Hasle-Hammershus* är mycket vacker och omväxlande; Norr och söder om det gamla stenbrottsamhället *Vang* finns unika fågelberg, vilka närmast påminner om dem på Färöarna.

Bäst studerar man denna enastående kust genom att göra en avstickare från huvudvägen ner mot de idylliska fiskelägena *Helligpeder* och *Teglkås*. Här har försynen skänkt människorna en smal landremsa - lagom stor för en väg, ett par mycket små hamnar och ett fåtal hus - nedanför den branta klippan. I dessa samhällen tycks livet fortgå i en lite lugnare och maktigare takt och innebyggarna verkar nästan opåverkade av den övriga världens jäkt och oro.

Vid *Teglkås* upphör bilvägen och bussen måste vända tillbaka mot huvudvägen, men längs en sträcka man mycket gärna "ser i repris". Vid vändplatsen kan man norrut skymta den rauk, som bär namnet *Jons Kapell*. Det är en hög, fristående klippa i strandkanten. Enligt sägnen predikade munken *Jon* från denna "predikstol" för de "hedniska bornholmska bönderna och vann dem för Vite Krist".

Färden går vidare norrut och via den frodiga och artrika *Slotslyngen* - en ursprungligen anlagd, men förvildad slottspark, når vi *Hammershus* - det verkligt stora utflyktsmålet, som utgör ett "måste" för de flesta gäster. Här stiger vi av bussen och gör ett längre uppehåll.

Att få studera ruinerna och njuta av den storslagna naturen är en stor upplevelse i sig. Ännu mer berikande blir besöket om man, med hjälp av guiden, sätter sig in i borgens spännande och dramatiska historia, som i mångt och mycket också är Bornholms historia, eftersom befälhavaren på Hammershus även var herre över ön enligt det medeltida synsättet.

Efter besöket på Hammershus passerar vi öns barska nordspets, som är skapad som en enorm rundklippa, med inlandsisens avslipade stötsida sluttande jämnt ned mot havet i nordost medan västsidan är brant och dramatisk. Klippan kallas *Hammerknuden* och utgör idag en fredad och synnerligen sevärd naturpark.

De båda sammanbyggda städerna *Sandvig-Allinge* kan historiskt härledas till två medeltida fiskelägen. Dessa spelade stor roll i Hansestädernas vidsträckta nät av sillmarknader, främst på 1200-talet.

"Tvillingstäderna" uppfattades förr som lite fjärran från civilisationen. Icke desto mindre var det denna del av Bornholm som först kom att få sysselsättning i den märkliga bransch - som lever av sina gäster - nämligen turismen. Då - i det förra århundradets början - var det främst tyskarna som valde att tillbringa sina ferier här.

Att turismen utgör en viktig näringsgren präglar också kuststräckan från Allinge och förbi *Sandkås, Tejn och Stammershalle*, som med rätta kallas "*Bornholms Riviera*". Här ligger hotellen och pensionaten tätt och här finns ett rikt utbud av vackra utsikter mellan klippor med de mest fantastiska former, skyddade sandstränder och idylliska lundar.

På vägen passeras *Döndalen* - den kanske vackraste av öns omkring 70 sprickdalar, som uppstod i urberget då jordskorpan öppnade sig och brast i tidernas begynnelse, och som sedan nötts, breddats och fördjupats av istidens smältvattenfloder och fortfarande - oändligt sakta - ändrar karaktär genom årnas bearbetning.

Nästa anhalt blir *Bornholms Konstmuseum* med sin unika arkitektur och belägenhet i närheten av samhället *Rö* på den norra kusten.

I konstnärskretsar anses ljuset i och omkring *Gudhjem* vara något alldeles speciellt - liksom förresten fallet är på Skagen. Med förgrundsgestalten *Olof Höst* i spetsen har en speciell konstrikning uppstått just i dessa trakter, nämligen "*Bornholmerskolen*". Några av Hösts tavlor liksom andra intressanta verk i samma genre finns - bland mycket annat - att beskåda på konstmuseet.

Tar man en promenad längs stigen ned mot havet väntar en helt unik naturupplevelse; Namnet *Helligdomsklipporna* erinrar om det kapell, som stod här vid en helig källa under tidig medeltid. De imponerande granitmassiven med sina mörka formationer både lockar och skrämmer. Flera av de upp till 22 meter höga klipporna och de djupa grottor, som finns under dem och i allmänhet bara är åtkomliga från havet, har fått egna namn; "*Lyseklippen*", "*Kærlighedsbænken*", "*Libertsklippen*", "*Måneskinsklippen*" och "*Mågetårnet*" samt grottorna "*Våde Ovn*", "*Sorte Ovn*", "*Sorte Gryde*", "*Lyserenden*" och "*Gåserenden*". Ett besök i denna storslagna natur måste nog räknas till de större upplevelserna på ön.

Nästa stora etappmål - och avstigningsplats - blir *Gudhjem* - kanske den mest unika orten på ön;

Staden ligger på en klippa som skjuter ut i havet vid en kust som är sönderskuren av små vikar och kantad med farliga rev. Bebyggelsen söker sig terrassformigt från den flata klippväggen alldeles vid vattnet och uppåt berget *Bokuls* sluttningar. Högst uppe har man en betagande utsikt över denna måleriska hamnstad, vars hus till stor del är insprängda i den starkt lutande klippväggen.

Gudhjems läge är enastående och finner mer sitt like vid Medelhavet än på något annat ställe i Danmark.

Bornholmsförfattaren *Martin Andersen Nexø* liknade en gång staden vid en siciliansk bergsby - en nog så målande och träffande beskrivning.

Här i "*Gudarnas Hem*" görs ett längre uppehåll så att deltagarna får möjlighet att bese orten grundligt.

Vi lämnar nu kusten och sätter sydlig kurs. Efter bara ett par kilometer passeras *Österlars Kirke* - den kanske mest unika av Bornholms fyra rundkyrkor, som alla är byggda på 1100-talet - som gudstjänstlokaler, men också som försvarsverk för ofredstider, vilket bland annat deras tjocka väggar med sina många skyttegluggar vittnar om.

I sydvästlig riktning och via samhällena *Österlars*, *Årsballe* och *Knudsker* når vi så återigen Rønne och därmed är en - som vi hoppas - både innehållsrik och intressant *nordtur* fullbordad.

SYDTUREN

Bornholm - den gröna, rena ön - där hus, gårdar och skogar röner en omsorg som i ett docklandskap.

Korsvirket, rundkyrkorna, slättland och kargt klippland - alltid nära till en vänlig eller arg Östersjö, vars silver blir till pura guldet i de berömda sillrökerierna.

I isländska sagor kallades ön **Burgundarholm** och omtalas som ett eget rike på vikingatiden.

En sagoö är den fortfarande, ett **lilleputtrike** med sina 42000 innebyggare, vars mentalitet är gemytets - men också äventyrets - i dess spännande fiskafänge, som alltid har varit det viktigaste levebrödet.

Ovanstående rader är utvalda som ett slags "aperitif" eller kanske hellre "uvertyr" för vår **sydtur**, vars sträckning och innehåll kan sägas exemplifiera de företeelser som omnämns. Så välkommen ombord på bussen, Ni kommer att få en både vacker, intressant och underhållande tur, som dessutom innehåller en kulinarisk höjdpunkt.

Utgångspunkten är **Rønne** - Bornholms största stad och det kommersiella centret för provinsen, vilket inte minst den jättelika hamnen vittnar om. Här kan även mycket stora fartyg angöra och såväl passagerar- som handelssjöfarten är mycket livlig.

På vår väg ut ur staden berättar guiden om dess historia och vi hinner få en skymt av den äldre, mycket vackra bebyggelsen med sina slingrande gator och pittoreska korsvirkeshus.

Vår kurs är östlig och det första etappmålet är **Almindingen**, som både utgör mitten och toppen på Bornholm. Den är utan tvekan en av Danmarks märkligaste skogar, för ingen annanstans i landet finner man en natur så omväxlande och ett landskap så rikt och varierat som här.

I sin nuvarande form är skogen relativt ung, men här och var finns rester av den urskog bestående av flera hundra år gamla ekar, som dominerade fram till tidig medeltid, då skogen mer eller mindre skövlades, eftersom man behövde enorma mängder prima virke för byggandet av framför allt krigsfartyg. Detta gjorde att ljungheden, **Höjlyngen** kom att breda ut sig alltmer och namnet **Almindingen** antyder vad området sedermera kom att användas till, nämligen samfälld betesmark.

Numera bedrivs det i detta distrikt ett rationellt skogsbruk, vilket emellertid inte utgör något hinder för dess attraktionskraft som naturrum och utflyktsmål. Området genomkorsas av synnerligen vackra gång- och cykelstigar och är rikt på sevärdheter av de mest skilda slag.

Vårt första uppehåll görs på Bornholms högsta punkt, **Rytterknægten** och Ni ges möjlighet att beskåda nästan hela ön från det speciella utsiktstorn, som finns på platsen, och vars märkliga historia guiden säkert omtalar.

På vår väg genom skogen får vi också en skymt av *Lilleborg* - ett av alla de försvarsverk som uppfördes under tidig medeltid, då kampen om herraväldet på ön ofta fördes mellan kungens och kyrkans män.

Vid Bornholms mittpunkt viker vi norrut och lämnar så småningom skogen för att via samhället *Österlars* bege oss ut till den nordöstra kusten.

Befinner man sig på en ö skall också närheten till havet märkas. Därför går vår rutt i möjligaste mån längs kustnära vägar. I detta fall når vi havet vid *Saltune* och sträckan, som nu följer, är kanske den vackraste och mest unika av dem alla;

På vägen mot *Svaneke* passeras först en jättelik sprickdal, *Randklöve Skår* och därefter för oss den kuperade landsvägen till de idylliska små fiskelägena *Bölshavn* och *Listed*, men dessförinnan bör man stanna och vörnadsfullt hälsa på *Helligkvinden* - en sägenomspunnen bautasten vid vägkanten, vars tragiska öde guiden säkert beskriver.

"Solen skiner först i Svaneke" heter det i en känd turistslogan. Detta påstående rättfärdigas av att staden är Danmarks östligaste och tillika en av de allra minsta. Man kunde också ha lagt till att solen skiner allra mest på denna plats, eftersom det är den allra solrikaste på "Solskensön".

Svaneke räknas som öns mest idylliska stad på grund av sin gamla, välunderhållna terrassbebyggelse, som smälter så väl in i landskapet. Under byggnadsminnesåret 1975 fick Svaneke Europarådets guldmedalj för, som det hette, "sitt konsekventa bevarande av den typiska lilla hamnstadens historiska karaktär".

De många solskenstimmarna och den långa eftersommaren har skapat förutsättningar för en sydlandsk vegetation. I lä av en varm och skyddande klippa sträcker vinrankor, fikon-, mullbärs- och valnötsträd ut sina grenar över de lugna gatorna.

Svaneke hyser också ett rikt konsthantverkarliv och på sommaren finns såväl en mängd utställningar som möjligheter att följa arbetet i de olika verkstäderna, bland annat vid *Glastorvet* beläget mellan torget och hamnen.

Vår färd går vidare längs kusten i sydlig riktning. Efter några kilometer passeras *Årsdale* - ett litet fiskeläge som i likhet med de flesta kustsamhällena på ön också har ett sillrökeri. I kvarnen, som fortfarande är i bruk och som har malt säd oavbrutet i över 100 år, kan man köpa alldeles färskt mjöl av olika slag.

Nexö är, med sina 4000 invånare, Bornholms näst största stad. Den ligger i ett område där graniten, som präglar *Svaneke* och *Gudhjem*, avlöses av ett lågt, sluttande sandstensbälte. Staden har fått utstå många prövningar genom åren och var bland annat - i likhet med *Rønne* - skådeplats för direkta krigshandlingar, då ryssarna under andra världskrigets absoluta slutskede bombade och skadade eller totalförstörde 856 av de cirka 900 husen. Idag är *Nexös* port mot havet det som helt dominerar stadsbilden. Det är den ojämförligt största fiskehamnen på Bornholm och *Nexö* utgör ett centrum för fisket i *Östersjön*. Hamnen upptar en area på 36 hektar och man disponerar över totalt 3 km kajplats.

Från *Nexö* går vår resa vidare söderut via badparadiset *Balkabugten* till ett spännande fiskeläge, *Snogebæk*. Det är en idyll med pittoreska fiskarstugor, trevliga restauranger och en ovanlig öhamn med broförbindelse in mot land.

Om tiden så medger, kan ett kort uppehåll vara motiverat, då det mitt i fiskelägets avslappnade atmosfär finns ett blomstrande handels- och konsthantverkarliv.

Den sydligaste punkten på Bornholm heter *Dueodde* och däromkring finns ett enastående landskap. Det består i ett gigantiskt flygsandsområde med en kritvit, ytterst finkornig kvartssand, som under inverkan av vinden bildar jättelika klitter. Badstranden anses vara en av de bästa i norra Europa och varma sommardagar söker sig tusentals människor hit för ett svalkande dopp.

I och med besöket vid *Dueodde* vidtar återfärden mot *Rønne*, men längs vägen finns mycket att se och flera samhällen passeras. Via *Pedersker* söker vi oss upp genom odlingslandskapet mot *Åkirkeby*, som är det bördiga Sydbornholms köpstad och tillika den enda inlandsstaden. Den utgjorde under medeltiden öns kult- och administrationscentrum, men fick senare stå tillbaka för *Rønne*, eftersom nästan alla borgare kom på obestånd efter diverse svåra prövningar. Den dominerande byggnaden är *Å Kirke*, som torde vara öns äldsta stenkyrka och säkert är byggd lika mycket till försvarsändamål som för ett kyrkligt liv.

En annan synnerligen intressant kyrkobyggnad finns i samhället *Nylars* på vägen in mot *Rønne*. Det är *Nylars Kirke*, som är den - ur arkitektonisk synpunkt - mest fulländade av de fyra rundkyrkorna på ön.

Därmed fullbordas vår *sydtur* och vi hoppas att Ni återvänder många upplevelser och erfarenheter rikare.